

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyzet cenziméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok Árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt. Rélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A bűnvádi eljárás.

A lapok hozzák az esküdtisékek teendőit, összeállítását, szervezetéről szóló rendelkezés szabályzatot, mely a bűnvádi eljárás reformjával lép életbe.

Ha őszkor az országgyűlést fel nem osztatják, úgy szeptemberben az országgyűlés első reform tárgyalása a bűnvádi eljárásról szóló törvény lesz.

A büntető törvény egy évtizeddel hosszabb idő óta van érvényben, de a magyar állampolgár személyes szabadsága, tüzhelyének biztonsága még mindig a kellő garanciák nélkül szűkülökdi!

A törvényhozás a bírói böcs bekítésre biza eddigé a polgár legbecesebb jogait.

Mig Németország, az egyesülés nagy munkájának befejezése után, első kötelességének tartotta a büntető perrend tartásnak meghozataláról gondoskodni, mig a szabadelvűségéről nem épen híres Ausztria még az anyagi büntetőjog szabályozása előtt is szabályozta a bűnvádi eljárást, mi megbecsülhetetlen könnyelműséggel pam-lagon hevertetettük jogunk ezen fontos-ságra kiváló ágát.

Dicséret illeti ugyan a hazai bíróságokat és első sorban a magyar kuriát, hogy a rájuk bízott nagy hatalommal vissza nem éltek. Azonban ma a reakció szám ma fut végig a beteges kontinensen.

Ennek hatása alól nem vonhatják ki magukat bíróságaink sem!

És még ha hazánkban mindenütt csak a böcs belátás Damokles kardja fenyegetne? ... A bajazonban mélyebb. Mindégyben oly büntető perrendtartás uralkodik, mely Ausztriában a legsötétebb reakció idejében meghozva, szülöházban már rég eltörölve, a szabad Magyarországnak tengeti életét. És vanak törvényszékeink, melyeknek területén két féle jogot kell alkalmazni, — a hazai és a rég abrogált osztrák jogot.

Tűrhetetlen, mélyen elszomorító állapotok ezek, félre érthetetlen szemrehányások a szabadelvű kormány kö-zönyössége ellen minden valóban szabadelvű kérdések iránt.

Végre elkészült a javaslat, s be-terjesztetett a parlamentnek nyári el-ozsálása előtti időben.

Minden hibái mellett is, miknek kimutatása szaklapba tartozik, örven-dünk a bűnvádi eljárásról szóló tör-vényjavaslatoknak, mivel megfogja al-lapítani a jogegységet a Kárpátok-tól az Adriáig.

A javaslat a vádrendszeren épül fel, mint minden hasonló kodifikáció-nális mű. A védelem szabadabbá, füg-gelenebbé lesz téve, minő az jelenleg. A nyomozás stádiumától a főtárgyalá-sig sok békóktól szabadul fel a védő. Nem a bírói kegy, hanem határozott intézkedések védőpajza alatt fejlődik majd ki egy mostani védelmünknel hat-hatósabb, úgy az egyéni szabadságot, mint a közbiztonságot jobban biztosító védői kar.

A javaslatl jár az esküdtbíróági intézmény felállításá is. Szilágyi Dezső vette annak idején a javaslatba be, elődei ettől idegenkedtek.

Szó sincs róla, hogy ez a szabad-elvűség követelménye, de az más kér-dés a gyakorlati életben kivihető-e?...

Az esküdtiségre vonatkozó javasla-tot, most közzlik a lapok, a melyet az olvasó e folytán ismer és így felesleges taglalunk.

A legfőbb ügyekre kiterjed az es-küdték hatásköre.

A büntetés is elég súlyos a ha-nyag esküdték ellen, ezer koronára menve az fel.

De arról nem gondoskodik a tör-vényjavaslat, hogy a zaklatott polgárok anyagi kárpótlásban is részesüljenek.

Napi díjban csak a nem közpon-

ton lakó esküdték fognak részesülni. Holott az igazság az lett volna, hogy ebben minden esküdt részesüljön, mert a tárgyalások alatt, magán dolgait kénytelen elhanyagolni.

Egy kolozsvári kereskedő, iparos teszem fel, mennyi hátrányt szenvedhet, a hosszabb tárgyalások alatt, amíg esküdt? ... Ha a miniszteri hivatal-nok busás jövedelemben részesül ki-küldetések, mért van a napi díjazás-ból kizárva az esküdt? Egy miniszter ötven forint napi díjban részesül vi-dékre való rándulások, nem számítva az ingyen vasuti jegyet. Vajjon kis díjazást nem érdemel-e a szegény es-küdt is?

Az helyes intézkedés, hogy az esküdtől a magyar nyelv tudása ki-vántatik, az államnyelvének ismerete terjedne ezáltal.

Már azonban, az esküdték hivatá-suknak képesek lesznek-e megfelelni, ezt a jövő dönti el! ... Mindenesetre a sajtóügyi tárgyalások oly furcsa me-netben végződnek és hozatnak az es-küdtiséki ítéletek, hogy nem igen biz-tató jelenség a leendő büntügyi, kihá-gási stb. tárgyalásoknál is.

Külföldön nagyobb az intelligens elem, mint nálunk és hozzá egy nem-zetiség.

Nálunk a lakosság nemzetiségekre van tagolva, melynek káros hatása észre vehető lesz csak hamar a tár-gyalásoknál.

Mindenesetre az esküdt bírósági intézmény felett, elágazók lesznek a vélemények a parlamentben. De ha át is megy, még ez nem egy a biztos si-kerrel! ... Ezt csak a jövő fogja ki-mutatni, még pedig tartunk tőle, a nem is messzi jövő.

Megalkuvás.

Bécsből vett értesítés szerint a magyar és az osztrák kormány tagjai a kiegyezés ké-rdésében megállapodásra jutottak.

Erről a tudósítás így szól:

Bécs, jul. 18.

A két kormány a ma délelőtti tárgya-lások megkezdése előtt határozottan kijelen-tette, hogy ma délig okvetlenül be akarja tejezni az alkudozásokat. A befejezés azonban csakis egy volt lehetséges, hogy jelentékeny engedmények tétettek. Ily módon délben tény-leg kész is lett a megállapodás az össze kérdésekre nézve, kivéve az örlési forgalom ügyét.

A magyar kormány elnöke nem nyilat-kozott terveiről, hanem fűrdőre való utazá-sának előkészületeivel foglalkozik.

Az osztrák kormány szándéka az, hogy ősszel legelőbb is az 1897-iki költségvetést terjeszti az osztrák parlament elé s időköz-ben a kiegyezési szerződés végrehajtását ké-szítik elő.

A tárgyalások formai részleteiről a „Budapesti Tudósítók” ma a következőket jelentette:

Toepke és Kilényi miniszteri tanács-o-sok és Ballay dr. miniszteri titkár szakelá-dók már távoztak Bécsből és csak Liphay miniszteri tanácsos, Ottlyk osztálytanácsos és Hutyra dr. tanár maradtak itt, a kik az ál-lategészségügyi egyezményneel foglalkoznak valamint Popovics dr. miniszteri tanácsos, a ki a bank- és valuta kérdés iránt folyó tár-gyalásokban vesz részt. Végül itt van még Bíró osztálytanácsos is, hogy Liphay mi-niszteri tanácsossal együtt résztvehessen a vámértékeztetnek a japán kereskedelmi szer-ződésre vonatkozó, hétfőn délután kezdődő tárgyalásain, a melyekre Szántó miniszteri tanácsost is várják az igazságügyminiszteri-umtól.

A bolgár szerződéssel, úgy reménylik, még a szünetek előtt tisztába jönnek. Ezért a közös vámértékeztet bevárának véli S-tancsov dr. bulgáriai megbízottnak szerdára jelzett visszaérkezését Szófiából, hogy ez ügyet még a szünetek előtt tényleg elinté-zhessék.

Az érdekelt miniszteriumokban ma dé-lelőtti olyastak össze a jegyzőkönyvi megál-la-

podásokat, a melyek közül a legtöbb a ma délutáni miniszteri értekezleten espán hitele-sítésre vár.

A pénzügyminiszteriumban délelőtti 11 órákor a két pénzügyminiszternek volt érte-keztetése. Előzőleg Popovics dr. és Gruber dr. Pranger dr.-ral az osztrák-magyar bank he-lyettes vezértitkárával tárgyaltak, majd a tegnapi ideérkezett Kautz dr. bankmármányzó-val folyt tanácskozás.

Mecenseffy vezértitkár is szabadsága felbe-szakításával ideérkezett Mondseeből, hogy esetleges újabb szóbeli tanácskozásokon részt-vehessen a bankszabadalom megújítása ügyében.

Arra nézve, hogy milyen lehet az im-már megkötött alku Magyarország érdekei szempontjából, kellő tájékoztatást nyerhetünk a Neue Freie Presse mai számából.

A hivatalos és félhivatalos tudósítások egygylő sejtéseivel és titkolódzásaival ugya-nis e lap a saját, megbízható helyen szer-zett információit szembállítja s a hivatos tudósítások minden tagadásával szemben is-mételtlen kiemeli, hogy a két kormány a mostani tárgyalások folyamán a kvóta kér-dését is tisztába hozta.

Ennek következtében a kvóta-bizottsá-gok ősszel — így mondja a bécsi lap infor-mációja — megfognak egyezni a kvóta nagy-sága iránt, mert meg kell egyezniük. A két kormány az összes kiegyezési kérdéseket egy-szerre és nem részletekben akarja a parla-mentek elé vinni s ha ez nem volna lehetsé-ges, akkor a folyó év végén felmondják a vámszövetséget.

A mi az egyes kérdéseket illeti, a pet-roleumügyben hamar létrejött a megál-la-podás s ennek alapján tetemesen felemelik a petroleum-vámost. Állategészségügyi egyez-mény nem lesz hanem csak a vámszerződésbe fognak egy erre vonatkozó pontot felvenni.

A mi az iparvédelmet illeti, a magyar kor-mány lemondott arról, hogy az állami szál-lításoknál csakis a magyar ipar termékeit fogadják el s egyenjogositotta ebben a te-kintetben az osztrák gyártmányokat. Az örlési forgalmat valószínűleg egészen eltörlik s e helyett a magyar kormány egyéb kedvez-ményeket fog adni a malmoknak. Magyaror-szágnak azt az évtizedes kíváncalmát, hogy a jogosulatlan tiroli gabonavámokat eltöröljék, Ausztria nem teljesíti, sőt kijelenti, hogy ezeket 1906-ig változatlanul fentartja. A műbörgyártás tekintetében ellenben az osz-trák kormány megígérte az ellenőrzés szigo-rítását.

A fogyasztási adók ügye még nincs tisztába hozva. Az osztrák kormánynak ál-láspontja az, hogy hajlandó belemenni a fo-gyasztási adóknak becsütletes elszámolásába, de mivel ez Magyarország javára 3 millió forint évi bevételt fog eredményezni, hát ezzel szemben követeli a kvóta felemelését. E két kérdésnek egymással kapcsolatos el-intézéséről az osztrák kormány lemondani nem hajlandó.

Az állategészségügyi egyezményre vo-natkozólag meggyezett a két kormány ab-ban, hogy ezután valamely állatjárvány fel-lépése esetén nem az egész megyét, hanem csak az illető szolgabíróság területét és a határos területeket fogják zár alá helyezni. Az egész állategészségügyi kezelést pedig egyszerűsíteni fogják.

Érdekes statisztika.

Budapest jul. 16.

Az állami anyakönyvezetőknek az ez év első feléről összeállított népmozgalmi ada-tait a következő érdekes statisztikát adják: Januártól május végéig élve született összesen 274,104, halva született 7142 gyermek. Meghalt összesen 207,609 egyén, ebből 7 éven aluli volt 104,034, 7 éven felüli 103 ezer 525.

Ugy a születések, mint a halálozások tekintetében legmozgalmasabb hónap volt a március. E hónapban ugyanis 60,932 szüle-tés és 44,490 haláleset történt.

A népszaporodás az öt hónap alatt 66 ezer 495. Itt is a március szerepel a legna-gyobb számmal. E hónapban ugyanis a szü-lések száma 14,925-tel multa felül a halá-l-eseteket.

A házasságkötésekre nézve a legkedve-zőbb volt a február hónap, a mikor 22,509 házasságkötés történt, míg márciusban csak

4120. Januárban 13,422, áprilisban 7394, — májusban 15,083 házasságot kötöttek. Az öt hónap alatt összesen 62,534 házasságkötés történt.

Ezer lélekre esett januártól május vé-géig elveszületés 18,08, halva születt 0,46. — Halálozás 13,69, házasságkötés 4,12, népsz-a-porodás 4,39.

Igen érdekesek azok az adatok, melyek a keresztény izraelita házasságok számáról adnak képet a polgári házasság életbelépé-se óta.

Keresztény-zsidó házasság volt 1895. október havában 82, november hóban 92, december hóban 71, összesen 245.

1896. január havában 47, februárban 48, márciusban 47, áprilisban 28, májusban 45, összesen 215. A polgári házasság életbe-lépése óta lefolyt 8 hónap alatt összesen 460. November hóban volt tehát a legna-gyobb a keresztény-zsidó házasságok száma.

Az összes számból a vőlegény 194 esetben volt keresztény és 266 esetben iz-raelita.

Azt is elárulja a statisztika, hogy a menyasszony hány esetben volt idősebb 30 évcnél. Az október—decemberi időszakban kötött 245 házasságnál 135 esetben haladta tul a menyasszony a 30 évet, mig az ez évi 215 házasságnál csak 93 esetben. Ezeknek a 30 éven felüli menyasszonyoknak tulynomó száma az izraelita vőlegényekre esik, mig a keresztény vőlegényekre alig az összes 460 házasságkötésből csupán 70 harmincz évesnél idősebb menyasszony esik.

Jellemző az összehasonlítás különösen 1895. évi 3 hónapi eredménye és az 1896. évből eddig rendelkezésre álló 5 havi ered-mények között. A 30 évnél idősebb menyasz-sonyokra az október—decemberi időszakban 55 százaléka esett, a folyó évi január—má-jusi időszakban ellenben csak 13 százalék s így a fiatalabb menyasszonyok már jelenté-keny túlsulyra emelkedtek.

Még nagyobb ellentét mutatkozik azon-ban a házastársak vallásának egymáshoz való viszonya tekintetében. Az 1895. évi október-decemberi időszakban ugyanis a 245 vegyes keresztény-izraelita házasság közül 81 eset, vagyis a házasságoknak csak 33%-a vol-olyan, a midőn a keresztény vőlegény vett el izraelita menyasszonyt s az izraelita vőle-gények száma a keresztény vőlegények szá-mánál kétszerre magasabb volt; az 1896. évi január—május havi időszakban ellenben — keresztény vőlegények által izraelita menyasz-sonyokkal kötött házasságok száma már jelentékenyen meghaladta az izraelita vőle-gények és keresztény nők között kötött há-zasságok számát.

Millenium Munkácson.

Munkács, jul. 18.

Munkács városa zászlódiszban, az ün-neplés örömeivel, lelkes hangulatban kezdte meg ma millenáriis ünnepét, melyre vendégül látja a szomszéd megyéket és az ország ki-váló testületeit.

Budapestről reggel nyolcz órákor indult el a keleti-pályaudvarból a vendégeket vivő külön vonat, melylyel az országgyűlési kép-viselők, a megyék és törvényhatóságainak kép-viselői mentek.

Az utközbe eső állomásokhoz a vidék közönsége zászlók alatt vonult ki s így ki-sérte harsány éjénekkel a külön vonatra Hat-yanon, Miskolcon és Sátorajhajhelyen felszálló testületeket.

Erdély Sándor igazságügyminiszter, ki a kormányt képviseli, már az uton kivette az ünnepelés előleget.

Bátyuba d. u. 2 óra 55 perczkor érke-zett a vonat. Itt a fellobogózt állomáson Beregmegye küldöttsége élén Lónyai Sándor főispán üdvözölte Erdély Sándor minisztert és a vendégeket. Kiemelte a mai ünnepnapok fontosságát és a felemelő hatást, melyet az ily ünnepek a vármegyékben keltenek. Az üd-vözletre Erdély Sándor igazságügyminiszter szíves hangon válaszolt s megköszönte a fo-gadtatást.

Pontban négy órákor érkezett a külön vonat Munkácsra.

A vonat felé vezető uton virágokkal és zöld lombokkal díszített alkalmi feliratokkal ellátott két diadalkapu van felállítva. A dia-dalkapuk mellett és mindenütt az ut hosszá-ban óriási közönség állott sorfalat.

A állomásra a testület és hatóságok kép-viselői is megjelentek.

Mikor a vonat berobogott, messzehal-latszól éljenek fogadták a vendégeket.

Ezután előlépett Cseh Lajos polgármes-ter és lelkes beszédben üdvözölte az érke-zőket. A beszébre itt is Erdély Sándor igaz-ságügy-miniszter válaszolt.

A hosszú kocsisorban bevonuló társa-ságot az uton mindenütt éljenekzték s a kö-zönség lelkesedése ténuságot tett arról, hogy mily örömmel várták a mai ün-nepet.

A minister Schönborn gróf palotájába szállott.

A bevonulás után megkezdődtek a minis-ternél való tisztelgések.

Tiszteltgett az alkalommal a róm. kath. gör. kath., ev. ref. papság, a 65 ik gyalogez-red tisztikara, a honvédség és a csendőrség tisztikara, a kir. bíróságok, az ügyvédi kar, Máramaros, Szabolcs, Szatmár, Ugocsa, Ung, Bereg megye és Munkács város törvényható-ságai, a középiskolák, a tanító testület, az erdőfelügyelőség, az államépítészeti hivatal és a pénzügyigazgatóság.

Közben az alapkötetetelei okiratott irtak alá — az ünnepélyre meghívott ven-dégek.

A tőtéren a katona zenekar rendezett hangversenyt.

Este a várost kivilágítják. A Csillag szál-lóban a hangversenyt hallgatja végig a kö-zönség. A hangverseny fődekekességi számai Lukács Juliska asszony szavalta és Bartok Lajos ünnepi ódaja.

Az elfogott betörő.

Budapest, jul. 18.

A pestvidéki törvényszék két megszőkött rabjának egyikét, Kázár Ambrust elfogták ma délután Máramaros-Sziget közvetlen köze-lében, Széles-Lonkán. Kun Móricz Széles-Lonka mellett eltérülő erdőbe ment ki, hogy gombát szedjen, mikor szemébe öblött egy férfi ki egy nagy karéj kenyeret cipelt. A férfi rendkívül fáradtnak látszott, ruhája, láb-belije elrongyolódott. Az idegen sietve az er-dőbe hatolt, a mikor a segédjegyzőt meg-pillantotta. Kun azt hitte, hogy tolvajjal van dolga, utána kiáltott, hogy álljon meg. Az idegen vissza sem pillatva az erdő sür-djében eltűnt.

Kun látva, hogy a gyanus külsejű embert már nem értheti utól, lemondott til-dőzéséről és gombák után nézett.

Gonba keresés közben egy tisztásra ért, hol hangos beszélgetést hallott. A gya-nus külsejű idegen, a kit előbb látott, egy-másik csavargónak látszó férfival disputált valamint. Mozdulataiból megértette, hogy társát, a ki a fűben hevert, arra akarja bir-ni, hogy keljen fel, — a mit az nem akart megtenni, hivatkozva valószínűleg fáradtsá-gára. Kun igazolásra szólította fel a két gya-nus külsejű embert. A földön fekvő még ifjú ember magyarul így szól segédjegyzőhöz:

— Fáradt vándorlegények vagyunk. Az uton megtámadtak a cigányok és azok elől menekültünk ide.

A segédjegyző erre felszólította őket, hogy mutassák irataikat:

Erre a következő választ kapta:

— Iratainkat elvitték a cigányok pénz-tünkkel együtt.

Mialatt ez a beszélgetés folyt, a segéd-jegyző és a csavargó között, azalatt a másik csavargó látva azt, hogy a segédjegyző nem tágit, egy ugrással a sűrűben termett. Földön fekvő társa is felugrott, de visszaesett, mert nagyon kimerült volt. Kun segédjegyző a föld-dön fekvőt gallérjánál megfogta és hangosan emberek után kiáltott. Kis idő múlva két rácz atyafi mutatkozott a tisztásra, a kik a csavargót, ki alig tudott a lábán állni, vál-laikra emelték és Széles-Lonkára vitték. A csa-vargó minden ellentállás nélkül engedte ma-gát vitetni. A közsegházára érve Kun segéd-jegyző vallatni kezdé az ismeretlent, a ki el-mondta, hogy ő Kázár Ambrus, június 30-án szőkött meg Affendakisz Perikles társával a pestvidéki törvényszék fegyházából. El-mondta, hogy a fogházból megszököve, társá-val Affendakisszal együtt még aznap elhagy-ták a fővárost és minden akadály nélkül el-jöttek egész Debreczenig, folyton távol ma-radva a városoktól és falvaktól.

Július 10-én érkeztek Debreczenbe. Ez idő alatt oly módon tartották fenn magukat, hogy ő, Kázár Ambrus a falvakba koldulni járt. Mindig hozott magával annyit, hogy mind a ketten jóllaktak belőle.

Debreczen környékén félnapig tartó-zkodtak. Innen aztán az országutra tértek és egy parasztot megszólítottak, kitől azt kér-dezték, hogy melyik irányban érhetnek a lengyel határra. A paraszt utba igazította őket és ők az országuton tovább haladtak. Július 10-ikén délután nem messze Debre-czentől vihar lépte meg őket. Az országuton egy paraszt szekere elakadt a nagy sárban. A paraszt kérelmére kiemelték a szekert a sárból, mire a paraszt csupa halálból megen-gedte, hogy szekeren helyet foglaljanak. Egy-szersmind megvendégelte őket.

Az országutakon csendőrok megállították a szekereket és igazolásra szólították fel a két gyanús külsejű egyént. A paraszt azonban annyira megszerette őket utközben, hogy a csendőröknek azt mondta, hogy a két egyén Debreczenből való, de utközben a vihar alkalmából rosszul jártak és elvesztették mindenüket. A csendőrök bizva a paraszt szavában, tovább eresztették őket.

Szatmár-Németben elbucszáltak a parasztok, a ki nekik egy forintot adott át. Ezen pálinkát vásároltak. Szatmár-Németből Taraczkőre jöttek gyalog, a honnan a csendőrök elől menekülve Széles-Lonka határába jöttek.

Kázár Ambrus oly fáradt és éhes volt, hogy ezen a helyen Affendakisz Perikles volt kénytelen kéregetni menni a faluba. Kázár azalatt a tisztán, hol Kun segédjegyző elfoglalta, várta Affendakisz megérkezését.

Affendakisz megérkezésekor azt mondta neki, hogy kelljen fel rugtón, mert valaki üldözi őket. Kázár Ambrus nem tudott eleget tenni Affendakisz felszólításának, mert 2 nap óta folyton uban volt és azalatt nem evett semmit. Affendakisz erre azzal fenyegetőzött, hogy ott hagyja, Kázár könyörgésére fogta a dolgát. Ekkor jött Kun segédjegyző.

A fogoly Kázár Ambrust mindjárt átkísérték a máramaros-szigeti ügyesség börtönébe, hol Oláh Miklós királyi ügyész előtt is beismerte, hogy ő a keresett Kázár Ambrus. Affendakisz Perikles is keresik. Aligha menekülhet, mert utja mindenfelől el van zárva.

Orosz író Magyarországról.

Iljics Róbert, orosz hírlapíró szentpétervári „Herold” munkatársa, a ki itt időzött sajtókongresszus alkalmával Bpestben, a ki már írt egy ízben Magyarországról, egy újabb tárcakazikban számol be Bpestben szerzett impresszióiról. Cikkekben közöljük a következőket:

Készségtelen, hogy a magyarok az ily aránylag rövid idő alatt elért fejlődést és ama kiváló helyet a melyet jelenleg minden tiltakozás dacára tényleg elfoglalnak, államférfiak rendkívüli ügyességének és lángoló hazafiságának és ama szolidaritásnak köszönik, a mely az irányadó körök és magyar nép érdekei és érzelmei közt létezik. A nép nevelés széles alapokon nyugvó, nagylelkű és eszélyesen keresztült rendszere, a nyomtatott szó korlátlan szabadsága (a mely a földadata magasztalan álló zsurnalisztikának és publicisztikának adott életet) a semmi által se korlátozott nyilvánosság, a néppel veleszületett kegyelet a dícső mult iránt, mindez oly fényes eredményeket idezett elő, melyek lehetetlen nem bámulni.

Hat napi időzésem alatt Budapesten, a hol alkalom volt a legkülönbözőbb társadalmi rétegek képviselőivel — a legmagasabbaktól a legalsóbbakig, közelebbi érintkezésbe lépni, leginkább impónált nekem a hazaszeretetet azon őszinte és nem színelte érte, a mely az összes magyarokat lelkesíteni látzik. Ez a hazaszeretet megalapozta, noha a magyarok néha a teltségig hajlítják is.

De ezzel nem csupán felfigyeltünk, hanem igazi s valódi hazaszeretettel körülvettünk oly érzelmei is, a melyek rendkívül jótékonyan hatnak az idegenre, halálra tan szabad-szeretet és valóban elérkezéskor kegyeletérzet és ragaszkodás az ország és a nép történelmi multja iránt.

Ezt a szeretetet a multnak és ezt a ragaszkodást a jelen életségének és a jövő zálogának szabad tekintetünk. Ezredévi ünnepeink alkalmából olyan történelmi kiállítás csoportot szervezték, a mely tényleg egyetlen a maga nemében és a melyben Magyarország ezeréves története összes korszakaival, örömeivel és szenvedéseivel, küzdel-

meivel és csalódásaival, győzelmeivel és vereségeivel elvonul a néző szeméi előtt.

Egy népek, a mely ily módon tiszteli a multját, kegyelelesen összegyűjt és megőriz minden sírkövét, minden fálirást, a mely a történelmére vonatkozik, ily népek tagadhatatlan történelmi missziója van.

És ez a nép, a melyet sovinsztának tartanak, békés nemzet, száma csekély, de kultúrtörékeiben nagy és semmit sem óhajt forrabb, mint békében és egyetértésben élni nagy orosz szomszédjával és legnagyobb fiainak egyike, Jókai Mór által a kiengesztelődés és béke fölséges szavát küldte el az orosz népeknek.

Kik fürödnek Csik-Tusnádon?

Br. Stanger Lipót, főhadnagy a bajor hadseregben, München. Fischer Jánosné, kereskedő neje, Budapest. Rákota Mária, magánzó, Giurgiu, Jokovits Zsigmond, kereskedő, Bukarest. Wechler Ede, ker. Arad. Kárpáthi Gusztáv, áll. főgimn. tanár neje, N-Szeben, Balogh Ferenc, m. kir. honvéd alezredes, Erzsébetváros. Altmann Eleonora, magánzó, Bukarest. Prager R., magánzó, Bukarest. Schwitter Anna, magánzó, Bukarest. Dr. Gross Benő, ügyvéd, Kalocsa. Dr. Weiss Simonné, ügyvéd neje, Kalocsa. Prager Sofia, kereskedő, neje, Bukarest. Neufeld Bela, táncztanító, Nagy-Vár, Reich Olga, tanítónő, Bukarest. Prager Katalin, magánzó, Bukarest. Kondorosy József, építész, Arad. Ifj. Káhn Leb, régálé bérli. M-Sziget. — Müller Berta és Mártz Adél, főmérnök neje, Kóhalom. F. A. Laura, magánzó, Budapest. — Dr. Huszár Nándor, ügyvéd Zenta. Kis Lajos, telekkönyvezető, Kézdi-Vásárhely. Benkő Sándorné, szeszgyáros neje, Kézdi-Vásárhely. Nagy I. László, takarékpénztárnok, Kézdi-Vásárhely. Prager Gyula, kereskedő, Bukarest. Caragiale Tonis Luca, irodalmi író, Bukarest. Herich Hermann, kereskedő neje Arad. Özy Grünfeld Ignác, magánzó, Nagy-Enyed. Grünfeld Jenő, fogszigorló, Nagy-Enyed. D. Saincanu, tanár, Bukarest. Cziki Mihály, adótitkár, Fogaras Blum Lajosné, birtokosnő N-Eczéd. Szász Izák, ügyvéd, S-Szentgyörgy Özy. Dagariu Illés, gör. k. lelkes neje, Arad. Dr. Negru Emil, orvos, Balázsfalva. Zagya Imre, hivatalnok, Doboz. Lovenbach Alfréd, kereskedő, Bukarest. Reissenberger Frigyes, tanító, N-Szeben. Lörry Adolfné, faterkedő neje, Szeged. Lengyel Lajos, birtokos, Kolozsvár. Kuhn András, kereskedő, Gyulafehérvár. Birman Fülöp, kereskedő, Bukarest. Troitel János, gazdaság, Kóhalom. Ingor Laura, építész neje, Jász. Dr. Halász Henrik, orvos, Hodmező-Básárhely. Lang Hermina, posztosné, Brassó. Mores Julia, posztosné, Brassó. Delugau Anna, kereskedő, Szatmár. Hirsch Adolfné, fogasztási bérli igazg. neje, Csik-Szerda.

Kolozsvár vízműve.

Kolozsvár, 1896. júl. 19.

A „Kolozsvár” f. hó 10-iki számában „A végleges vízvezeték” cím alatt megjelent cikk a legutóbbi közgyűlésen a vízvezetékhez hozott határozattal foglalkozva, egyáltalán bírálat tárgyává teszi a következtetéseket tünneti fel az ezen ügyben követelt magatartást.

Tartozom vele a közönségnek, hogy a felhozatalra nyilatkozzam.

A hideg-szamosi víz bevezetését célzó eredeti javaslatom vízfogó galériára vonatkozik a kilátásba helyezi, hogy a vízvezetés idővel (félé száz év múlva) a legfőbb gazdaság forrásáig lesz kiképezhető.

XIII.

Stedmanné a gyermekeitől körülveve állt és mint rendesen igyekezett azokkal az estét olvasni, lecke tanulni, rajzolni és közebe, közebe játék és vidám csevegés által kellemesen eltölteni.

A fiuk, a két idősebbiket kivéve, nem tudták, hogy mi történt és az apjuk távollétében nem láttak semmi feltűnőt; és Edna meghagyta Gyulának, hogy jelenleg hallgasson arról.

Gyula az évein felül komoly és okos fiú ki sok mindenben bírt a szülei bizalmát volt az egyedüli kinek többet mondhat el Gyula bátyjáról, mint azt, hogy atyjának volt egy Gyula testvére, aki külföldön halt meg.

És aránylag ő is keveset tudott; de a mit tudott elég volt arra, hogy érdeklődjék iránta és fel igassa.

És azonkívül, az anyja — életének a bálvány, kit azzal az imádó fiú gyöngédséggel tisztelt és szeretett, mely a nemes emberek alkotására az Ég legjobb eszköze — az ő anyja rá volt bízva, és ő gondos szeretettel örködött felette, a többiek figyelmét igyekezett tőle elvonni, kifogyhatatlan apró kedveskedésekkel környezte, mialatt az előszoba csengőjének a zajára ügyelt, mert az anyja minden csevegésére megrettent.

Edna, a ki képzeldőbb volt mint a férje, és a dolgokat gyorsabban állította össze, nem tudott egy különös benyomást, mely nagyon közel állott az igazsághoz — a féltől kivetni. És midőn a fia egy levelet adott át, előbb a testvérét gondosan eltávolítva tőle, hogy zavartalanul olvashassa, annyira reszkettek a kezei hogy alig tudta azt felbontani.

A következő perczben hangos kiáltás tört ki az ajkán —

— Gyula!

Midőn a vízfogó akadályát felhozott a szikla talaj, javaslata, vezetések be a kevéssé lakott vidék folyóvíze, számos külföldi város példájára. E ritkán és kis mértékben megzavarodó víz ülepítés után került volna fogyasztásra.

A felkért szakértők a víz szűrését javasolták.

A m. év május 4-ikei közgyűlésen kértém, hogy tétessenek meg az előmunkálatok nem csupán a mesterségesen szűrt viz foglaltására, hanem eszközöltesseken kutatások az eredetileg kiszemelt területen természetes szűrésű folyóvíz, valamint talajvíz vagyis forrásvíz) szerzése iránt is.

Végül midőn az előmunkálatok befejeztével a vízvezetési kérdés döntő határozat elé volt előkészítendő a e célból specialista szakértők előzetes meghallgatása tartatott szükségessé, egyik meghívandó szakértőtől Zsigmond Béla fővárosi mérnököt hoztam javaslatba. Hogy e javaslatom elfogadtatott, számítra Zsigmond jöttére, nem tartottam szükségessé ez ügyben további lépéseket tenni, de sajnos Zsigmond el nem jöhetett.

Az időközben közzétett szakértői vélemény szerint a Hideg Szamoson van jó víz, mennyisége előbb huzamos időt igénylő kísérletezéssel mutatóndó ki és a mi föleg figyelembe veendő, a Hideg-Szamoson hiányzanak a feltételek arra, hogy a vízszelő telep idővel tovább fejleszthető legyen.

Ily vélemény mellett összegegyeztettem-e az ügy érdekével, avagy számolnék-e a helyzettel, ha ajánlanám, — hogy miután a véleményben a vízgűjtő terület hossza egy kilométeren alulnak vétetett, míg e terület tényleg a harmadfél kilométert meghaladja, a miután a vélemény feltételezi, miszerint 800 m. hosszú galériával esetleg 6000 m³ viz foglaltat, ekként a több, mint háromszor akkora kiépíthető telep 18.000 m³ vizet adhat, azon felül a felsőbb gazdaságok vizeinek idővel való foglaltása is számításba jöhet, miután tehát mindezek tekintetbe vételével e vízmű további kiterjesztése kizárva nincs — a szükségesnek talált per feet kísérletek végrehajtása nélkül építtessék meg a hideg-szamosi vízmű, avagy ha ajánlanám, hogy várjunk a vízre még 2½ évtendőt; — sem az egyik sem a másik előterjesztést magam sem tartanám elfogadhatónak.

Szó van ez idő szerint 6000 m³ víz biztosításáról. A szakértői vélemény a Hideg-Szamosra kétfős csővezetékét ajánl, 4000—4000 m³ szállítási képességgel).

A két csővezeték egyike mellőzhető a fásberki gyűjtőtelepnek a mult közgyűlésen elfogadott kibővítésével. A két gyűjtőtelep kombinálásával a végleges vízmű oly költséggel megépíthető és üzemeltethető, hogy az évi kiadások az amortizáció tartama alatt felannyit s az amortizáció után ötöd-rész annyit fognak kitenni, mint a száz fenesi vízmű létesítések.

Mint hogy tehát a jelenlegi gyűjtőtelep

1) Ma már van rá adat, hogy a szikla feletti vízzsárlító kavicsréteg nyolcz méternél is vastagabb.

2) Talajvíz és forrásvíz közt lényegileg különbség nincsen.

3) Mult évben csak egy vezetéket vétetett számításba.

A fia ijedve szajadt hozzá és a karjaiba vette — az ő édes kis anyját.

— Nem te, drágám, — mondá. Nem tégedet értektelek de Gyula bátyját — Papa megtalálta a testvérét.

Van egy hit — egy érzés — néhány héttel ezelőtt, midőn Gyula ott állott kint a sötétben, a testvére házában a zárt ajtaja előtt, erősen megvolt az benne, — hogy ha a halottak ismét visszajönnének hozzá, helyüket betöltve találnák, vesztésüket feladva és a mindennapi élet sima felszínre egy kizöldülővén feleltük, mint sirjuk felett a föld.

Ez igaz, némileg és Véghetetlen Könyörület teszi azzá; mert máskülönben az emberi természet nem volna képes annak a gyötrelmének mind végig elviselni. — De vannak kivételek, és ez a mostani azok közé tartozik.

Gyula — a szegény Gyula — a ki a messze távolban szenvedett és nyomorgott, soha sem hozott szegységet senkire, és nem bántott meg senkit, — legkevésbé a testvérét.

És amár mál és nehéz bánatot okozott, de abból a fájó keserűségből nem vgyult abba semmi, a mi Edna a saját szívében érzett, sem az a néma megvetés, a mit férje arcában olvasott, valahányszor a Letti nevét említette.

Tehát az elvesztettnek, de megtalált rönk feletti való öröme oly feltelgett, oly tisztá volt mint a szerete — és ő mindig szerette Gyulát.

Ezt a csudálats újságot nem lehetett sokáig titokban tartani; főleg ilyen egyet értő, szerető családban, hol a szülők bizalmasak voltak a gyermekekhez, sokak a szükséges titkokat nem közölték velük. — Ednát csak hamar egy élénk csoport vette körül, s mindenféle — kérdéseket intézve az egész dolgot egy valóssággá változott tündér mese nék tekintették.

kibővítése által a város a legrövidebb idő alatt látható el vízzel és a hideg-szamosi vízmű hozzácsatlakozásával olcsóbb és jobb viz biztosítható, ezeket tartottam szem előtt, midőn a fásberki gyűjtőtelepnek — mint a végleges vízmű kiegészítő részének, tartalmának — kibővítése mellett foglaltam állást.

Melitskó Frigyes.

MINDENFELE.

Kolozsvár, július 20.

— Albach Géza kir. tanácsos polgármester a mai napon kezdte meg nyári szabadságidejét. A polgármesteri teendőket Albach távolléte alatt L o s o n c z i János Kolozsvár város árvaszéki elnöke, mint helyettes polgármester, teljesíti.

— A kolozsvári vízvezeték jelenlegi vízgűjtő telepének kibővítése nem kerül semmi akadályba. A gépház mellett levő főkút közelében ugyanis azon a kis daltán s attól folytatódva a kis szamos mentén a Fásberken nagymennyiségű átszűrődő vizet lehet nyerni és e vízszelzés a gépházhoz és főkúthoz való közelségénél fogva aránylag kevés költséget okoz s néhány hét alatt a kibővítés meg is történhet. Ha a közvetlen a gépház mellett levő malom bőséges vízi erejét fogják a víz szivattyúzásra alkalmazni s a gőzgépet csak a víz levezetése eseteire tartalmaknak hagyják fenn, az esetben a polgárság nagyon olcsó üzem mellett juthat elegendő vízhez s az utcaák öntözése is lehetővé válik a hidránsokból. Érdekes felemlíteni, hogy jelenlegi vízgűjtőnk kibővítésének módjára, miképpen vezette reá a szükség az intézkedést. A nyár eleji száraz időjárás alkalmával ugyanis nem volt elegendő víz, sokszor kiapadt a főkút. E miatt fennakadt a szivattyúzás. Egy alkalommal a kutak közelében elvonuló uszató árokba a kis szamos medréből vizet bocsátottak. A meg ez árokban viz folydogált, addig a kutaknak is volt elegendő víze. Azóta mihielyt vízhiány mutatkozik, megeresztik az uszató árok zsillipjét s a leszivárgás annyi vizet ad, hogy a gép üzemre fennakadást nem szenved. Szükséges volna, hogy a vízvezeték kibővítéséhez még a jövő hó elején hozzá kezdjenek.

— Kolozsvári tüzoltók a milleniumi tüzoltó kongresszuson. A kolozsvári tüzoltók nagyszámban vesznek részt a Budapestben tartandó orsz. kongresszuson. Idáig 24 tüzoltó jelentkezett kik az aug. 14-én kezdődő kongresszusra felrúndulnak. A tüzoltóknak és az egyet alapító és pártoló tagjainak s azok nejeinek nagy kedvezményeket biztosít a szövetség az utazásra. 50% utazási kedvezményben részesülnek s olcsó szállást és ellátást nyerne a fővárosban azon a 3—4 napon át, míg a kongresszus tart. A látni valót is vagy ingyen, vagy mérsékelt belépő díjért kereshetik fel. A kolozsvári tüzoltó lakatnyán e tárgyban szombaton este Polcz Dezső főparancsnok elnöksége alatt népes értekezlet volt.

— Szolnok-Doboka megye nevelés és oktatás ügyének története a legrégibb időtől napjainkig. Ilyen cím alatt K á d á r József tanár és történetíró egy pártatlanul nagyszabású és igen tanulságos munkát állított össze. sok utánjárással és nagy gondal.

— Gyermekek, — ne alkalmatlankodjatok a mamának!

Mondá Gyula gyöngéd rendreutasítással.

— Gyertek el velem, én mindent elmondok róla, a mit tudok, míg mamaatyánk levélét olvassa.

Doktor Stedman írt, nem sürgönyözött hogy kevésbé ijessze meg, és részletesebb tudósítást adhasson, és a levelet a hűségese Fox Tomny-tól küldte el, azzal a meghagyással, hogy az az éjszakát töltse a Brok-utczában, és a reggeli vonattal Stedmannéval menjen vissza.

— Reggelg nincs szükségem read — írta Vilmos a feleségének. — Előbb nyugod ki magadat jól, mert attól félek, hogy napokig, vagy talán hetekig nehéz munka váríten read.

Azonban azt reményelem, hogy ha Gyula következő huszonegy órát tul éli, életben fog maradni. A mai éjszakára is ide hívatlak volna, de jobbnak találtam jövőteledet holnapra halasztani.

Edna is érezte, hogy jobb volt így, — még a feleség se ossza meg azt az ünneplés virasztást, mit Vilmos oly hűségese teljesített, nem tudta, ha vajjon a testvére a nélkül, hogy őt felismerne, nem alszik-e el örökre. De még ha meghalna is, ezt könynyebben lehelne elviselni, mint azt a fájdalmat, mit doktor Stedman anyi éven keresztül oly türelmesen és oly némán viselt, nem engedve, hogy az házi életét elsőtétítse, a mi valóban boldogság és helytelenség lett volna; de azért a bánat meg meg volt, és a feleség tudta azt.

Majdnem minden ember szívének van egy ilyen sötét kamarája, hova bánatát elzárja; az Edna szívéből sem hiányzott az. De vajjon ez a bánat most elfog-e enyészni? Edna nem tudta megmondani, sem

E mit nagy negyedré 588 lapra terjed és több kép illusztrálja. A mű a megye összes kései minden iskolája keletkezését, fejlődését vagy hanyatlását, az egymásután következő tanerők neveit ismerteti. A megye nemzeti és kulturális fejlődésének tisztá és képe tükröződik a munka minden lapjáról.

A fejlődés mellett azonban ott van a hanyatlás árnya is. — Ha végig lapozzuk a könyvet, látjuk, hogy Alör, Alparét, Bonczy, Bódd, Girolt, Magyar-Bogátha, Kodor, Szikerek, Oláh-Pétek, Vajdaháza, Szekeres, Törpény, Mikekaza, Kendtelke, Szeszárma, Szász-Féllak s még egy rakás község egykor magyar volt s ma az oláh sz dominál bentük. Ez elvesztett magyar községek helyét fájdalom, ujak nem keletkeztek.

E monografia felőleli a tanügyet s általában kiterjeszkedik az első részben az általános szakmákra, használatban levő tan-könyvekre s b. Statisztika és az idősakok jellemzése foglalja el a mű első 62 lapját, — a többi aztán az iskolák történetének van szentelve. A mű végén az árvaházakról, tanítótestületekről és tanfelügyelőkrol is megemlékezik.

E műhöz hasonló szép munkát egy megyéről sem adtak ki. De e munka nagyon tanulságos köny. Feltárja azt, hogy hol kell a magyar kultúra, — a magyarság fenntartása szempontjából sürgősen cselekedni. Amú a megye tanfelügyelőjének van ajánlva. — Ez ajánlattal óriási feladatot és kötelességet ró a szerző a tanfelügyelő vállaira. E férfiak kötelessége ugyanis elsősorban teljes odaadással és nem lankadó erővel minden követ megmozgatni saját hatáskörében a tekintetben, hogy egy a multak hibái helyrehozassanak s egy a megyében a nevelés ügye nemzeti irányban a egészségesebb, helyesebb fejlődésnek induljon.

A vármegye nagy köszönettel és hálával tartozik Kádár Józsefnek azért a nagy fáradságért, melyet az önként magára vállalt szép feladat sikeres megoldására áldozott. — 6.

— Honvéd temetés. Szombaton délután 5 órakor kísérték ki a százfenesi kózsametőbe, Kovács József Mátyás huszár tizedest. Az elhunytak özvegye tevése volt; a régi bajtársak közül kolozsvárról is megjelentek: Létay Lajos, Vajdasdy Lajos és még többen családjukkal együtt, az ismerősök, közeli és távoli rokonok és barátok közül, a rokonságból dr. Salamon József v. főorvos és ennek öccse Salamon Sándor kir. járásbíró család-jával együtt. A környékből Szász-Lónáról Gál János volt körjegyző és 48—49-es honvédtiszt; Magyar-Fenesről is vagy három öreg nyugdíjat élvező honvéd. A megboldogultnak egyetlen leánya is Budapestről lejött. Magható volt az a momentum, midőn a temetőhöz érve a gyászmenettel, az ottani cigányok, a kik meglehetősen zenéznek, reá zengtek egy pár gyász dallamot ott a temető sírja előtt úgy a ceremónia előtt mint a ceremónia után is. Az elhunytat Perzsián Kör orvos, a kolozsvári honvédegylet választmányi tagja szép beszédben bucsúztatta el a sírnál. Sajnos csak az, hogy a szegény hátramaradt özvegye a ki minden vagyon nélkül maradt öregségére a szigorú törvények miatt semmit se remélhet; pedig már özvegy és gyenge nő és a megboldogultat oly odaadással ápolta.

— Felhívás! Azon egyetemi hallgatók, kik az ezredévi országos kiállítás az augusztus hó első napjaira tervezett csoportos felrúndulásban öhajják megnezni, még f. hó 23-ig jelentkezhetnek a d. 5—7 óra között — esetleg gymnázista öcsaikkal — a ref. theologia épületében levő kávéházban.

AZ „ELLENZÉK” TÁRGYAJA.

1896. Julius 20.

Az asszony birodalma.

REGÉNY.

CRAIK ASSZONYTÓL.

— Két kötetben. —

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica.

MÁSODIK KÖTET

XII.

Tizenöt év múlva.

(Folytatás.)

(125)

— Nem, nem! hangzott a beteg tik-kadt ajkairól oly kísértetiesen mint ha e hang a sírból jött volna.

Ne hozzon gyertyát — ne hozzon! küldje el a doktort. Nincs szükségem reá. Meg akarok halni.

S a nélkül, hogy válaszolt volna, Stedman felállott és felhúta a függönyt. Ez időre az értelem sugára egészen eltűnt a beteg arcáról, éles volt és üres, az embri arcoknak azzal a rettenetes ürességgel melyről ideiglenesen vagy álomban az öntudatos-ság teljesen eltűnt.

Vilmos ott állott és szomorúan nézte a romját annak kire egykor oly búszke volt a kit oly gyöngéden szeretett; és aztán egy hatalmas félig elfojtott zokogással lehajolt felébe, és megcsókolta a homlokát; szeliden, a hogy a halottat csókolta volna meg.

— Hála Istennek! — talán még nem késő.

Foxné, valakit kell küldenem rögtön a feleségemhez. Ez a testvérem.

— **A Mátyás király szobrára** ujabban érkezett adományok a következők: Geröffy Adolf hangversenye alkalmával 2 ft 40 kr, Deák Pál főkapitány útján; Lukácsy István, Jopánfalváról 10 ft 50 kr, Frankis István, Helyben 13 ft 50 kr; Karácsonyi Sándor, Kékesről 5 ft; Enyeter Ferencz, Arad 3 ft; Seindl József, Bpest 11 ft; Biró Béla apát-plébános, Helyben 16 ft; „Erdélyi Híradó” útján, Récsy fizető pincér 1 ft.

— **Esküvő.** László Gyula az osztrák-magyar bank kolozsvári fiók intézetének tisztviselője szombaton d. u. tartotta esküvőjét a kolozsvári királyi állami anyakönyvvezető előtti Szabó Margit kisasszonnyal, néhai Dr. Szabo Lajos orvos bájos leányával, öz. dr. Szabó Józsefné úrnó unokájával. Tanúként megjelentek a menyasszony részéről dr. Groisz Gusztáv nyug. egyetemi tanár, a vőlegény részéről Trauschenfels Emil, szegeny megyei királyi ügyelője. A polgári esketés után az ágostai liturgián hitfelekezet templomában dr. Mor első pap adott egyházi áldást az ifjú párnak.

— **Nász.** Dr. Wettenstein József kolozsvári jeles fiatal orvos, holnap délután 3 órákor tartja egybekelési ünnepét Disznajó községben Farkas Anna kisasszonnyal, Farkas Abraham nagybirtokos bájos és szép leányával.

— **Paraszt romantika.** Különös esemény történt a napokban — mint leveleznők írja — Retegen. Egy szegény oláh legény beleszeretett egy jó módú gazda leányába, a leány viszont szeretette. A leánynak szülői azonban megtiltották a legénnyel való érintkezést, a mi azonban a vasárnap délutáni tánczon mégis megtörtént. A leány atyja ezért este, midőn a leány hazatért, őt nagyon megverte és azután ablakon kidobta. A leány részint sebeiben, részint szíve fájdalmában nagy kínok után meghalt.

— **Egy táblabíró halála.** Gyásznapot vetünk, melyben a marosvásárhelyi bír. ítélő tábla szomorúan tudatja B o r o s s Elek kir. ítélő táblai bírónak folyó évi jutalmát 17-én bekövetkezett elhunytát. Telenekit tegnap helyezett örök nyugalomra a marosújvári családi sírkertben.

— **A milleniumi kiállítás** megtekintésére látzó vidéki közönség gyakran aggódalmasodik azon, hogy elérjék hírek szerint, Budapestben drágán lehet a vendéglőkben étetni. A Budapestre utazó erdélyi közönség érdekében szükségesnek találjuk megemlíteni, hogy a hir csak részben felel meg a valóságnak, mert Budapestben több helyen lehet jutányosan étkezni. Így kitűnő és rendkívül jutányos erdélyi konyhát és jó minőségű tisztán kezelt borokat tart Fülöp Károly, kolozsvári vendéglős, kinek étterme, a kiállítási területhez közlelő Lövéde-tér 2-ik szám alatt van. A legkisebb vidéki városban sem lehet olcsóbban étkezni, s e mellett kitűnő minőségű erdélyi konyha van. Fülöp K. konyhai erdélyi termelőktől szerezte be a szokásos tisztasága és finom íze általánosan megértette tetszését budapesti vendégeinek is, kik a fővárosban ritkán találhatnak olyan kellemes és jó konyhát. Fülöp Károly Lövéde-tér 2-ik szám alatt levő éttermét, ajánljuk a Budapestre utazó közönség figyelmébe.

— **Hány van a kolozsvári postán** képes levelező lapokban. Ez egy látszik, kapos látszik, mert csak egy fajta képpel ellátott lapot kap az ember, néha pedig semmiféle lapot sem kap. A bélyeg elárulitók is tapasztalhatják, hogy mindig csak egy fajta lapot kaphatnak s azt sem elég. Mi erdélyiek is panaszkodunk, mert Visegrád, Esztergom stb. vidékeket látjuk a levelező lapokon, az erdélyi részek vadregényes tájainak ismertetését azonban itt is mellőzik. Vágyunk a Kárpát-egylet s az Emke figyelmébe arra, hogy vigyék keresztről, hogy az erdélyi részek képeit is ott láthassuk a lapokon. A posta pedig szerezzen be elemlő képes levelező lapot s ne zárja el azokat vasládába a közönség elől.

— **A kolozsvári önkéntes tűzoltó-egylet** parancsnoksága 1896. évi július hó 22-én délután 1/2 órákor a tűzoltó-laktanya helyiségében gyűlést tart. A gyűlésen több egyetemi egyetemen is.

— **Vilmos császár Párisban.** A szászváros hírt hozta a táviró, hogy Vilmos császár immár eltölte magában, egy forma szerint is bekezeztet nyújt szomszédjainak, a franciáknak. Rómából ugyanis táviratozta leveleznők, hogy odaérkezett, akit érdemlő magánjelentések szerint Vilmos császár angolországi útja alkalmával táviratban fog Fauré elnökkel s hogy e találkozás mintegy bevezetése Vilmos császár abba tervének, hogy az 1900-iki párisi világkiállítás meglátogassa.

— **Kossuth orvosa.** Dr. Basso Kossuth, Kossuth Lajos volt orvosa, aki már 60 éves, a Magyarországon lakik nem sokára hazatér hazájában. Olaszországból Dr. Basso elhatározásra megrongált egészségi állapota indítja szükséges léven legutóbbi évtizedben kiállott operációja következtében hosszabb rendszeres gyógykezelésre megérkezett éghajlat alatt.

— **Match.** Kedden délután 1/2 órákor újra érdekes kerékpárverseny lesz a sétateri verseny pályán ezúttal Jakab Dénes és Dunky Elek állnak egymással szemben; a futam 30 kilométer (90 kör) lesz.

— **A szerb király a Vaskapunál.** Hir szerint a szerb királytól sajátkezezet irt levelt érkezett Bécsbe, a melyben jelezte, hogy a Vaskapu megnyitott ünnepélyén részt vesz. A közös külügyminisztérium meghívására Szimics szerb követ is eljön a megnyitott ünnepélyre.

— **A királyi trón a kiállításra.** A történelmi kiállításban, a középső renaissance épület emeletén tegnapelőtt helyezték el az új magyar királyi trónt, melyet ő Felsége a 8-iki díszfelvonulás alkalmával használt először. A trón remekbe készült munka. Magas és aranyhímzést menyegzőt színes toleokrok lübegek, hátsó oldalán pedig a magyar nemzet korona országainak hatalmas címere van művésziessen kiemelve. Századok óta ez az első, tisztán magyar trón. Az oldalfüggönyök s maga a trón szövete bársonyból van; a trón belső oldalán hermelin prémes. Mint kiállított tárgyak 6837 a száma s hatalmas üvegsekretyű alatt van elhelyezve.

— **A meggyilkolt gróf.** A sztárai gyilkosság ügyében még mindig erőlyesen folyik a vizsgálat. A kihallgatások még egyre tartanak. Azt hiszik, hogy az eddig letartoztatott között van bizonyára a gyilkos is. A vizsgálat vezetői nyomon vannak s a gyilkos letartoztatása csak egy-két nap kérdése. Sztárai és környékén még most is mindenki arról a borzasztó és rejtélyes gyilkosságról beszél, melynek a fiatal Sztárai István gróf áldozatul esett. A meggyilkolt iránt mindezt általánosan a részvét s az erőszakos halál fájdalmasan érintette a legmagassabb körökben is. A családhoz már e hó 16-ig több mint 500 részvétlét érkezett, bizonyosággal annak, hogy Sztárai István gróf mindazon körökben, hol megfordult, közbecsülésben részesült. Ő felseje a király Paar gróf főudvarmester útján fejezte ki részvétét, Erzsébet királyné ő Felsége pedig, a kinek Sztárai Irma grófnő (a meggyilkolt gróf nővére) udvarbírója, saját maga küldött részvétlét-táviratot.

— **A londoni magyar bál.** A londonban a múlt napokban tartott milleniumi magyar bál — mint nekünk írkák — fényesen sikerült. A mulatságon, mely egyike volt a szezon legelőkelőbb báljainak, megjelentek: Theck herceg, a lordmajor és a nagykövetség nejei, valamint, az angol és magyar arisztokrácia férfi- és hölgytagjai, azonkívül, a mi ott sokat jelent, a polgárság is képviselve volt. Egész este a magyar kiállításról beszéltek, azt dicsérték és Theck herceg sajnálatait fejezte ki Pekete József, a kiállítás igazgatója, a kiállításról előtérbe, mert egységességi állapota nem engedte meg, hogy Bpestre utazhassék a magyarok „kedves” kiállításának a megtekintésére. Az angol lapok is nagy elismeréssel írnak a szép bálról.

— **Orléans herceg és Dorottya főhercegnő házassága.** A párisi „Figaro” cikket közöl a francia királyi herceg és a magyar főhercegnő eljegyzéséről, a melyet többek közt a következők kommentál: Ez a frigy bizonyítja, hogy a megpróbáltatások és nehéz politikai viszonyok dacára a Bourbon-ház nem vesztett történelmi fényéből és a köztársaság általi üldöztetés nem ártott neki. A monarchia ellenségei ebből az alkalomból talán valódi fogják a francia uralkodóházat, hogy a külföldön ugyiszlán forradalmat emigrációt szervez, a melynek célja a királyság visszaállítása. A szöveken valószínűleg izléstelen interpellációkat is fogunk hallani, a melynek a sötét monarchista aknamunkákat denunciólják. Nem szükséges emlékeztünk arra, hogy azok a francziák, a kik hívek a királysághoz, mindent a választási jogtól és a nemzet akaratától várnak. A jelenlegi szövetségek közt nincs olyan elem, a mely a köztársaságát bukását kívánja. A köztársaság saját kezében tartja a saját sorsát a királyok és császárok nem konspirálnak ellene.

— **Uj szoknya divat.** A Figaro azt újságolja, hogy szre szenzációs reform várható a szoknyák szabása terén. A szoknyák megtartják mostani alakjukat, amely oly előnyösen tünteti föl a csipőket; az újítás abban áll majd, hogy a deréktól 10—12 centiméternyire elől, hátul és odalt alig észrevehető nyílás lesz majd egészen az alj szegélyeig; láthatóvá lesz illoformán az igen élénk, vagy igen diszkrét szintű alsó szoknya amelynek színe bizonyos mozdulatoknál, amikor például a hölgyek kocsiá szállnak, vagy ha a szél fogódzkodik a ruhába összekeveredh majd a ruhaal mintájával. Az öltözké igy új, igazgató és csabító bajt nyer. Természetes, hogy az alj szövete eléggé súlyos lesz hogy a szellő tulságosan indiskréte ne válhassék.

— **Simli Mariska.** A excentrikus életfutasú fejevári kisasszony-tu, mivel időnként annyit foglalkoztak a lapok, újra beszéltet megáról. Most Debreczenben tűnt föl, a hol — mint leveleznők írja — Simli Mariska, a budapesti tudományos egyetemi filozófiai és teológiai tanszakának végzett növendéke, ismert „író” nyelvészeti és irodalmi tanulmányot nyit. Elfogad jelentkezé-

seket és előad: 1. Héber-, syr, chald-, arab nyelvből, a teológia és a filozofia hallgatói számára; 2. görög és latinból, a gymnáziumi növendékeknek; 3. német-, olasz és franciából (nyelv- és irálytan, irodalom vagy társalgásból) a nagyközönség számára. Három havi tanfolyam 30 frtjával, naponta 1 órával; vagy 1—1 havi tanfolyam 12 frtjával, naponta szintén 1—1 órával. A dologban az a legérdekesebb, hogy Simli Mariska kisasszony a héber, syr, chald, arab, görög és latin nyelveket önszorgalomból tanulta.

— **Drága fenyték.** A német Remscheid városkában is pajkosak az iskolás gyermekek és szigorú a tanító bácsi. A ki adott esetekben éppen nem sajnálja a tanítványaitól a virgásokat. Azonban aligha járt valaha egy pajkos tanuló megfennyítése annyi kellemetlen következménnyel, mint a multkor egy esetben, a melyre még sokáig fognak emlékezni Remscheidben. Mert, mint panaszosan jelentik a városból, a külni törvényszék huszezer márká birságra ítéli a várost azért, hogy egy tanulófiú fenytés következtéből beteg lett. A város ez itélet ellen fellebbez azzal a megokolással, hogy a tanító cselekedeteinek nem lehet ellenőrzője és érték felelősséget nem vállalhat. Az elvi fontosságu ügy eldöntését egész Németország tanító-köréi feszült érdeklődéssel várja.

— **Tömeges rituális gyilkosság.** A debreczeni rendőrség — mint debreczeni tudósítónk táviratozza — letartoztatott szombaton egy Dankó Mihály nevű beton-munkást, akiről nem tudni egyelőre, hogy örlt-e és tébolydaba való, vagy pedig egyike a leglelkesebb és legveszedelemesebb izgatónak. Dankó ki, a debreczeni zsidótemplom építésénél dolgozik, azt beszéli hogy ők már három keresztény gyermeket falaztak be az épülő templomba a kiknek előbb a zsidók vért vették. A köz nép nyelven más hírek is rebegek ameleket valószínűleg szintén Dankó hozott forgalomba. E hírek arról szólnak, hogy a debreczeni zsidók óriási pénzt adtak a királynak csak hogy engedje meg 120 keresztény gyermek leölését mert ezeknek vére a — templomszentelésnél szükség lesz. A király azonban — mondja a hir tovább — csak 32 gyermek leölését engedte meg. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított, hogy a hir többi terjesztőit is kézre kerithesse.

— **Halálba kergetett katona.** A katonai kegytelenségnek a legujabb áldozata Eng Dávid 22 éves szerkesztő közeleg, a ki a második évet szolgált Budapestén a nyulaskasznában. A telfolyamán panaszokdott már szüleinek, hogy Ferits kapitány elkeseríti az életét, hogy már ezt tovább nem tudja elviselni. A szegény katona a sok gyakorlatlót a sok bezárástól kimerülve ment raporta betegét jelenteni, de a kapitány ridegen utasította vissza. Szülei biztatták, hogy már ugyem tart soká a katonaságot, legyen türelmemmel. A fiu ezivil korába lakatosseg volt, és keresmenyének jó részét szülei támogatására fordította. Legutóbb szüleit látogatni ment, s innen csak fél 10 órákor érkezett meg a kaszárnyába. A felőrai késésért 7 napi áristomot kapott melynek kitöltése után, szüleinek azt írta egy levélben, hogy tovább nem bírja ki, hanem jelentést fog tenni a hadtestparancsnokságnál. Az előbb kitöltött büntetése alatt ezellájának faláról egy csomó vakolat esett le, a miért őt okozták és ezért őt napi büntötnt kapott mint vasraverve kellett kiállania. Az agyonkintott katona, a kinek jobb keze a bal lábához volt vasvala, kedden este elkeseredettségében a zsebében talált zsinaggal ezellájának egyik szögjére felakasztotta magát. Az öngyilkos szüleit csak csütörtökön értesítették a történetéről, azzal a kifogással, hogy nem tudták a szülők lakását holott az be van jegyezve. Az öngyilkos rabkatoná temetése tegnap történt meg.

A közönség köréből.*

Nyílt levél „Persecutatul”-nak.

A n.-szabeni „Telegraful Român” című lap 67-ik számába „Correspondenta particulara” alatt „Persecutatul” aláírással egy közlemény jelent meg, a mely közleményben Tullia Rosescu és Gavril Simedrea meg Juon Páska uraknak elismerés nyilvánították a m.-kálányi gör. keleti iskola ügyébe tett fáradozásokért, de egyszersmint a m.-kálányi öt földbirtokosról az állítattik, hogy az oláhok földbirtokait a tagosításkor elvették, s most az oláhok terhére államiskolát állított, hogy ez által az oláhokat elmagyarosítsák.

Az a mese a mit „Persecutatul” ki-gondolt, s előadott nem egyéb, mint oláh rágalom, oláh hazugság. És az öt magyar birtokos nem feledkezik meg annyira önmagáról, hogy „Persecutatul” meséjének alap-tanúságát hasonlólag akár a n.-szabeni „Telegraful Român”-ba akár más lapba bebizonyítsa, mert olyan ellenféllel harczba ereszkedni, kinek nem tiszta a fegyvere, nem tartják érdemesnek, lévén az ők nézetek ez: „A kutyá utat, a vándor halad”. Legfennebb a bíróság útján ha fogják kérdőre vonni „Persecutatul” atyáinkat ezen kifejezésért „venind inse comasatie bieti Romani au fost despoati de proprietate lor, in favorul nobililor Magiari”.

*) E rovat alatti közleményekért a felelősség a beküldőt illeti. Szerk.

Azonban én, a ki sem tagosítások, sem azután oláhlól birtokot sem el, sem meg nem vettem, szükségesnek tartom úgy „Persecutatul” mint az általa elámitni kívánt de neki talán fel nem állt ezikkét olvasó közönség a valódi tényállással röviden megismertetni, s kénni „Persecutatul” atyáinkat, hogy adatait tiszta forrásból merítse, s magát is félre nem vezetteti mások tekintet kötelességének, mert „Persecutatul” alnév alá bujt urat úgy ösmerjük, mint a kinek esküje is kötelességévé teszi az igazság hirdetését.

Hogy az itteni földbirtokosok az oláhlól földbirtokot soha sem vettek el, de sőt adtak, azt láthatni a tagosítási munkálatokból. Kérem utánna nézni. 1848-ban volt a felszabadulás tehát akkor az itteni birtokosok adták az egész faluban lakó oláhoknak a birtokot. 1862-be volt a tagosítás, a mikor az összes tagosítás alá esett részben az oláhokat engedték szabadon választani az elhelyezkedésük. Csak egy kikötés volt, hogy t. i. az oláhot mind egy helyt vegyék ki a részüket, s ne fészkelődjenek a birtokosok közé. Szomszédságok akkor sem volt kíváncsok.

Hogy pedig az itteni magyar birtokosok nemzetiiségi tekintet nélkül, s érdemre sem sokat tekintve a közsébe mindenkit egyformán óhajtnak segíteni, eléggé igazolja az, hogy az oláhok papjának 1896 tavaszán összes papfizetését képező földjeit ajándéka a magyar birtokosok szántották és vetették be.

A számtalan kamatnélküli kölcsönpénzbe, gabonába, s előlegek soha le nem dolgozott munkára, ezek is tesznek valamit. A magyar birtokosoknak nem kell a mi az oláhoké.

Az iskolára vonatkozólag: itt a reformátusoknak volt mindig meglehetősen iskolájok, a tanítás is kielégítő volt, az oláhoknak soha sem volt iskolájok, nem is volt tanítójuk soha. A reformátusok iskolájakat 1894 nov. 17-én átadták az államnak minden iskolai vagyonnal, az oláhoknak nem volt mit adni, — de a községi képviselő testület egy tag ellenmondásával az 5 százalékos iskolai adót megszünteték.

Az állami iskolába a tanítás folyt; az oláhok nem tanultak sehol. Ezt én magam feljelenítettem, s a szolgabíró elrendelte az oláhok gyermekeinek az állami iskolába való feljárását. De nem mentek, mert az egyházi előjáróság kimutatta, — hogy a tankötelesek mind hülyék, — az iskolába járás alól felmentetnek.

Azt hiszem a jövő tanévben nem játszunk hülyésditi. Legalább én adott jogomat s kötelességemet meg irányba is igénybe veszem.

Az oláhok iskoláját meg venni nemcsak a magyar birtokosok, de talán még a zsidó sem akarja, ha csak dob szó mellett nem jut zsidó kére.

Ne okozza, a nép szegénységének okát a birtokosokba ne keresse „Persecutatul”, — hisz ha a birtokosok összes vagyonát ma kiostanák az oláhoknak, 50 év múlva csak ott állának mint a hol most.

Tetszik tudni, hogy „Persecutatul” számítása szerint 70—80 család után a zsidó 1800 ft (örv. egyezernyolczszáz) forint évi bért fizet az államnak a pálinka árulási jogért? S azonfelül bank és magánosoknál levő adóssága ennek a 70—80 családnak feltehető 8—10 ezer forintra. Ezek nem voltak meg akkor, mikor a magyar földbirtokot adott az oláhoknak.

„Persecutatul” (üldözött!) ki üldözi őnt? és miért? A veszett kutyát, a kárteknő vadat üldözik az emberek, hogy kárt ne tegyen, a gazembert üldözi a törvény, hogy az állami és társadalmi rendet fel ne forgassa. — A ki magát üldözöttnek képzeli, az bolond.

Különbön a m.-kálányi magyar birtokosság elvájra tiszteletes Simedrea Gábor iteni görögkeleti lelkes úrtól, hogy a n.-szabeni „Telegraful Român” című oláh lapba fogja megczafolni „Persecutatulnak” ott megjelent badarságait.

És ezzel örökre végeztem.

M.-Kálány 1896 jul. 10.

Lőrinczy Gábor.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai, és sürgöny-levelei.)

Ünnep Munkácson.

Munkács, július 19.

A tegnapi munkácsi ünnepen a ruthenek nemzeti zászlókkal jöttek a lengyel határról. A magyar községek a szöveget és a himnusz elénekülésével jelentek meg.

A tábori misét Firczak szolgáltatta. A katonaság kivonult. Rossz hatást keltett az, hogy nyolczvan bejelentett képviselőből csak husz jött. Jókai és Csáky gr. elmaradtak. Erdélyi miniszter nagyhatalús beszédét így végezte:

Beregvármegye hazafias közönsége a töletek birt területen van elhelyezve. Oszlopunk alapját képezik e kövek.

Az ország nevében tinektek adom gondozatókat, őrizzék. Az ellenséget hozzá közel ne eresszék, — miis védőni fogjuk minden magyar utolsó csepp vérünkig.

A mig egy magyar van, addig baja nem fog esni ime arra megesküszünk, (Hosszas éljenzés.)

Debreczen városa és Meszlényi püspök lakoma alatt üdvözlő táviratot küldtek.

Állatvédők gyűlése.

Budapest, jul. 20.

Az állatvédők kongresszusát Bedő Albert államtitkár nyitotta meg, ma folytatták a gyűlést.

Széchy Károly kolozsvári egyetemi tanár neje Széchy Lorenz Jozephin a vadállatokról érkezett francziául.

Azt mondják, ugymond, a szabadság az embernek legnagyobb kincse, de mennyi állatnak nincsen szabadsága főleg a madaraknak kis kalitka mely bezárja a fogság végtelensége küzdeni kell az állatok szabadságáért mert a szabadság élet, a fogság pedig halál. A felolvasónét zajosan megéljezték.

A néppárt szervezkedése.

Besztercebánya, július 19.

A zolyommegyei néppárt is erősen szervezkedik, legközelebb Besztercebányán fognak gyűlésezni, s a megye mind a négy kerületében állítanak jelöltet. A néppárt bujtogatásainak tulajdonítják azt, hogy több Zolyom megyei anyakönyvvezető, kérelmezte a belügyminisztertől, hogy az anyakönyvvezetést egyszerűítsék, mivel különben a nagy elfoglaltság miatt nem tudnak eleget tenni kötelességüknek.

Szabadka közgyűlése.

Szabadka, július 19.

Szabadka sz. k. városának Schmausz Endre főispán elnöklése alatt tegnap tartott rendkívüli közgyűlésén végleges megállapítást nyert a földmívelésügyi miniszter leiratának figyelembe vétele mellett a Szabadkán felállítandó földmives iskola szervezési szabályzata, úgy hogy ezen szabályzat miniszteri jóváhagyásának most már misem áll útjában.

Elfogadta továbbá a közgyűlés ezen földmivesiskola épületeinek tervezetét, melyekre a pályázat kiírását is elrendelte; egyben pedig a költségre 70,000 frtot szavazott meg.

Az ügynek ilyen állása mellett tehát végleges megoldást nyer ezen Szabadka város közönségére nézve oly nagy fontosságu intézmény, a mely a törvényhatósági bizottság közérzletéből, de főleg Schmausz Endre főispán buzgó közremunkálódása folytán nyeri létét és remélhető, hogy ezen intézet még ez év folyamán lesz hivatásának átadható.

A közgyűlés elfogadta továbbá a tanács javaslatát az új „Mária-Valéria” kózkórház mázoló és szobafestési munkálataira tartott árlejtést, valamint a villamos világítást illetőleg.

Néhány kevésbé jelentős tárgyban tett tanácsai javaslat elfogadása után az ülés véget ért.

Örülnek is, nem is.

Belgrád, jul. 19.

A radikálisok elégedetlenek azon feltételekkel, melyek mellett megnyitották a magyar határt, a szerb sertes bevitel számára.

A radikálisok ugyanis e feltételekben megsértve látják azon egészségügyi szerződést, melyet ők 1895-ben kötöttek az osztrák és magyar kormányokkal.

Mindannak dacára kereskedelmi körökben általános örömet idézett elő határázr megszűntetése, mert ha a sertes kivitel Magyarországra még csak rövid ideig fennakad, úgy feltétlenül válságot idézett volna elő.

Radikális meeting.

Belgrád, jul. 19.

A nagy radikális meetinget augusztus 10-én tartják meg. Sándor király pedig aug. 8-án Cetinijébe utazik s így nem lesz Belgrádban a meeting megtartásának ideje alatt. A király még születési évfordulóját, a mely augusztus 14-én lesz — sem fogja Belgrádban megünnepelni, csak hogy távol legyen azon tüntetésektől, melyeket a radikális párt fog e napon a kormány ellen rendezni.

Miniszter jelöltek.

Belgrád, jul. 19.

Marinkovics Szönd volt belügyminiszter helyére két jelöltet emlegetnek. Az egyik Stefanovics Miklós volt belgrádi prefektus ki alatt a magyar zászlót elégették, a másik Pantovics Antal a belügyminisztériumban alkalmazott rendőrfőnök.

A belügyminisztérium ideiglenes vezetését Novakovics miniszterelnök vette át.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és lapfajladonos:

MAGYARY MIHÁLY.

H I R D E T É S E K.

Sz. 739—1896.

(Máskolat)

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatokra bízott Kolozsvár sz. kir. város törvényhatóságánál megüresült és választás útján betöltendő III. aljegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom ennél fogva mindazokat, kik ezen évi 800 frt fizetéssel és a f. hó 8-án és folytatólag tartott közgyűlés ez iránti határozatának jóváhagyása esetén 200 frt lakbérrel javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. czikk 3. §-ában előírt minősítéseket, valamint eddigi szolgálatukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérelmüket hozzám folyó évi augusztus hó 1-ig anynyival is inkább adják be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Kolozsvárt, 1896. évi július hó 13-án.

Gróf Beldi Ákos s. k.
főispán.

531. (1—1)

Gazdák és iparosok kolozsv. helyi szövetkezete

folyó hó 26-án

a Redoute kis termében d. u. 3 órakor

az özv. Sinczky Jánosné elárverezendő házas-telkének tárgyában

rendkívüli közgyűlést

tart,

melyre a részvényesek tisztelettel meghívattak.

532. (1—1)

Az igazgatóság.

Gazdák és iparosok kolozsv. helyi szövetkezete

elhalasztott

évi rendes közgyűlését

folyó évi augusztus hó 16-án

a városi vigadó kis termében délután 3 órakor fogja megtartani,

melyre a részvényesek tisztelettel meghívattak.

533. (1—1)

Az igazgatóság.

T Á R G Y:

- 1.) Az 1895. évi zárszámadások beterjesztése.
- 2.) Indítványok.

A zárszámadások Becsei Hugó ügyvezető urnál betekinthetők.

Budapest-szálloda Sz.-Udvarhelyen

eladó.

A Bodor hagyatékot képező és Schnapek szállodás bérletében levő

„BUDAPEST”-SZÁLLODA,

melynek évi bérlete 2500 frt,

örökáron eladó.

A szálloda egyedüli és versenytárs nélkül áll, s rendkívül nagy látogatásnak örvend.

Tudakozódások a „Székely-Udvarhely” című lap kiadó-hivatalához intézendők.

529. (1—1)

Jelzálog-Kölcsönöket

földbirtokra 3½%, házakra 4½%, másnemű ingatlanokra 5% mellett legmagasabb összegekben ajánlunk.

E kölcsönök konverziálásánál bélyeg- és illetékmentességet élveznek.

Erdő kihasználások, birtokparcellázások átvétel. Birtokok szövetkezeteknek hosszú lefizetési tartamra adhatók.

522. (4—8)

„Magyar Lloyd”

közgazdasági vállalat Budapest, Király-
utca 70. sz.

ELADÓ BIRTOKOK.

Gr. Teleki Imre tulajdonát képező,

Szolnok-Doboka- és Szilágy-megyék területén levő alábbi,

ugymint:

1.) Magyar-Derzse	községben levő	104 kat. hold,
2.) Bádok	„	80 „
3.) Magyar-Ujfalu	„	190 „
4.) Nagy-Esküllő	„	4 „
5.) Daal	„	16 „
6.) Szt.-Katalna Dorna	„	102 „
7.) Kecsed-Szilvás	„	101 „
8.) Bodja	„	70 „
9.) Rákos	„	95 „
10.) Balázsháza	„	111 „
11.) Galgó	„	169 „
12.) Romlót	„	24 „
13.) Alsó-Kékes Nyárló	„	29 „
14.) Felső-Kékes Nyárló	„	30 „

területű nagyobb részben erdőből álló birtokok az egyes községekben megtartandó nyilvános önkéntes árverés útján el fognak adni.

Az árverés napja a községi előjárások által fog később megállapítani.

Bővebb felvilágosítást nyújt **Gajzágó Manó** ügyvéd **Kolozsvárt** (Belközép-utca.)

521. (4—6)

Egyetlen és legolcsóbb forrás!

JÉGBEHÜTÖTT RÉPÁTI, BODOKI és MATILD.

ugyszintén mindennemű más

savanyu és gyógy-ásványviz,

friss töltésű sör, kitűnő asztali bor,

valódi (fagygyumentes) Kárpáti Thea-vaj

legolcsóbban

SEGESVÁRY és TÁRSAI

(Misselbacher J. B. utódai)

fűszer, festék győgyáru és ásványvíz nagykereskedő üzénél

kapható. 452. (9—25)

Fertőtlenítő szerek, festék-áru!

Kévet-, Czikromot-, Narancsot és Gyermek-árut
vám és portómentesen küld postai csomagokban

Gál János Fiúme

Kivitel-üzlet nagyban és kicsinyben. Árjegyzéket Kívánatra bérmentve.

Leveléseknél pontos azim, állás és utolsó posta megjelölése kéretik.

466. (10—15)

HOFHERR és SCHRANTZ gazdasági gépgyáranak képviselősege és bizományi raktára

HIRSCHFELD KÁROLY

vaskereskedő, gazdasági gépraktáros és okleveles gőzgép kezelőnél **Kolozsvárt, Széchenyi-tér** (a Vashid előtt.)

Állandó raktár:

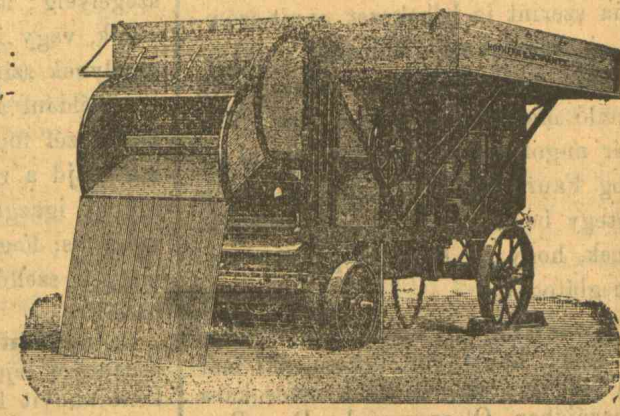
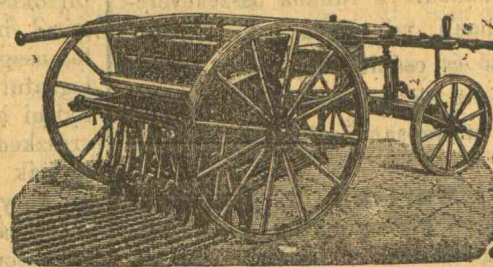
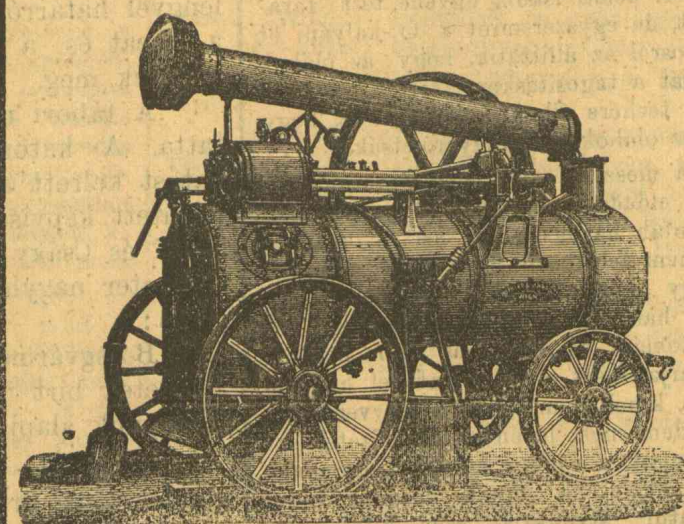
cséplő-készletek, vetőgépek, takarmány-gyűjtők, Trieurök, rosták, morzsolók, több rendszerű ekék, boronák stb. és mindennemű gazdasági gépek, eszközök és hozzávalókban.

Terjedelmes árlapok és részletes leírások kívánatra ingyen és bérmentve.

Megrendelések és megkeresések: **Hirschfeld Károly** gépraktárához **Kolozsvárra** intézendők.

Előnyös fizetési feltételek.

271. (25—x)

!!RITKA ALKALOM!!

A Tekint. Főkapitányi hivatal f. évi július hó 2-áról kelt rendelete folytán alulírott cég kényszerítve volt eddigi **Belhid-utca 14. sz. alatti üzlethelyiségét** nedves és ezért egészségtelen volta miatt multhatatlanul elhagyni.

Ennek következtében kényszerítve volt

FÉRFI- ÉS NŐI-RUHA-, KALAP-, CZIPŐ-, FEHÉRNEMŰ- és ESŐERNYŐ-RAKTÁRÁT

ideiglenesen

a szomszéd **FERENCZI-féle házban**

elhelyezni

és rövid idő múltán ezen üzletüket a helyi piacon **teljesen felosztatni**; miért is a nevezett cikkeket

a legutányosabb árban

eladni igyekeznek és így a nagyérdemű közönségnek ritka alkalmat nyílik ebbeli szükségletét **potom áron** beszerezni.

Személyes meggyőződést és minél több látogatást kér

Kolozsvárt, 1896. július hó.

Teljes tisztelettel

496. (5—5)

ASCHER és GOLDSTEIN,

Kornis- és Belhid-utca sarkán.

A HOMORODI

SZÉNSAVAS VASAS FÜRDŐN

a II-ik fürdőidény kezdődik augusztus 1-én.

Ezen Székely-Udvarhelytől 16 km. távolságra fekvő kitűnő hatású gyógyfürdő ajánlatik: véréngesség, sápkór, női bántalmak, magtalanság eseteiben, a légző szervek hurutjánál.

Homoródra utazhatni a m. államvasút Kolozsvár-brassói vonalán Héjasfalvát, innen közvetlen csatlakozással Sz.-Udvarhelyre. Udvarhelytől Homoródra kényelmes bérkocsik mindig találhatók.

Kitűnő ozigányzene naponta 4 órán. Jó és izletes konyha.

Szobák hetenkint 5—7 frtig.

Szeptember hóban utóidény, mely alatt szobák és féláron, koszt 20% engedménnyel kaphatók.

Helyben posta, állandó fürdőorvos, kézi gyógytár.

Vendéglős a Sz.-Udvarhelyen első hírű Simó János.

Felvilágosítással és prospectussal szívesen szolgál

Homoród fürdő, július hava.

CSIKI AMBRUS,

590. (1—3)

bérlő.

Téli szalonnát,

szép fehéret és kitűnő izűt

ajánl jutányos áron

a medgyesi szalámi-gyár és disznó-hizláló telep részvénytársaság.

504. (4—5)